

Mülteci
Hakları
Merkezi

Refugee
Rights
Turkey

Suriye'den Gelen Sığınmacılar ve Eğitim Hakkı

SORULAR ve YANITLAR

MÜLTECİLER İÇİN ÜCRETSİZ HUKUKİ DESTEK

Suriye'den Türkiye'ye sığındım. Kendim ya da çocuklarım için Türkiye'de eğitim imkânlarından yararlanabilir miyim?

Türkiye'deki eğitim hakkından ve mevcut imkânlardan yararlanabilmeniz için “geçici koruma” kaydı yaptırmanız büyük bir önem arz etmektedir. Bu kayıt sonrasında size verilecek geçici koruma kimlik belgesi ve bu belgenin üzerinde yer alacak yabancı kimlik numarası ile belli koşullarda Türkiye'deki ilköğretim, lise, üniversite, Türkçe eğitimi ve mesleki eğitim hak ve imkânlarından yararlanabilirsiniz.

İlköğretim çağında çocuğum var. Hangi okula gönderebilirim?

Türkiye'deki kanunlar uyarınca Türkiye vatandaşı olmayanlar dâhil olmak üzere Türkiye'deki tüm çocukların temel eğitimden yararlanma hakkı vardır. Dolayısıyla çocuğunuzun devlet okulları ya da geçici eğitim merkezlerine erişim hakkı bulunmaktadır. Devlet okullarında temel eğitim üç farklı kademedен oluşan 12 yıllık bir süreyi kapsamaktadır. Bu sistem 4 yıl süreli ilkokul (1. 2. 3. ve 4. sınıf), ikinci kademe 4 yıl süreli ortaokul (5. 6. 7. ve 8. sınıf) ve üçüncü kademe 4 yıl süreli lise (9. 10. 11. ve 12. sınıf) olarak düzenlenmiştir. Devlet okullarında eğitim-öğretim dili Türkçedir.

Geçici eğitim merkezleri ise eğitim alanında çalışan hükümet dışı örgütler ya da doğrudan Suriyeli mülteciler ya da kamplarda devlet yahut uluslararası ya da ulusal kuruluşlar tarafından kurulmuş olan okullardır. Bu okullarda eğitim dili ağırlıklı olarak Arapçadır ve yine ağırlıklı olarak Suriye müfredatına göre eğitim verilmektedir. Geçici eğitim merkezlerinden Milli Eğitim Bakanlığı denetiminde olanlarda ayrıca Türkçe öğretmenleri bulunmaktadır.

İlköğretim çağındaki çocuğumu Türkiye'deki devlet okullarına nasıl kayıt ettirebilirim? Ücret ödeyecek miyim? Diploma alabilecek mi?

Geçici koruma kimlik belgeniz ya da yabancı tanıtma belgeniz veya ikamet izninizle birlikte ikamet yerinizin bulunduğu devlet okullarına kayıt yaptırabilirsiniz. Kayıt usulleri her ildeki İl Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde tesis edilen İlçe Eğitim Komisyonu tarafından belirlenmektedir; ancak genel olarak beraberinizde çocuğunuzun daha önceki eğitim seviyesini gösteren belgeler varsa bunu kayıt sırasında sunmanız önemlidir. Böyle bir belgenin olmaması halinde İlçe Eğitim Komisyonu mülakata ya da sözlü veya yazılı sınavla dayalı bir seviye tespitinde bulunacak ve gerekli yönlendirme ve yerleştirmeyi bu değerlendirmeye göre gerçekleştirecektir.

Bu noktadaki önemli husus yalnızca çocuğun değil; aynı zamanda veli olarak görünecek kişinin de “geçici koruma” kaydının yapılmış olması gerektiğidir. Ancak “geçici koruma” kimlik belgeniz veya yabancı kimlik numaranız henüz bulunmuyorsa yine de kayıt yaptırmanız mümkündür. Bu durumda çocuğunuz “misafir öğrenci” olarak kaydedilecektir. “Geçici koruma” kaydını yaptırdıktan sonra edindiğiniz kimlik belgesi ile çocuğunuzun okuldaki “misafir öğrenci” statüsünü değiştirmeniz mümkündür.

Devlet okullarında eğitim ücretsizdir ve eğitim Türkçe olarak ve Türkiye'deki müfredata uygun bir şekilde yapılmaktadır. Geçici eğitim merkezlerinin bir bölümünde ise ücret talep edilebilmektedir.

Son olarak, devlet okullarında okuyan öğrenciler başarı koşullarını yerine getirmeleri durumunda diploma alabilecektir. Milli Eğitim Bakanlığı denetimindeki geçici eğitim merkezlerinde de öğrenim durumuna ilişkin belgeler ile başarı gösterilmesi halinde geçerliliği bulunan sertifikalar verilmektedir.

Türkiye’de Suriyelerin kurduğu ve işlettiği okulların yasal statüsü nedir?

Türkiye’de verilen her türlü eğitim ve öğretim hizmeti Milli Eğitim Bakanlığı’nın bilgisi ve izini dâhilinde olmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı ile protokol dâhilinde işletilmeyen okulların hukuki bir statüsü yoktur. Hukuki statüsü olmayan okullar geçerli bir diploma ya da sertifika verememekte ve ayrıca, Bakanlık tarafından tespit edilmesi durumunda kapatılma riskiyle de karşı karşıya bulunmaktadır. Dolayısıyla bu okullara kayıt yaptırmadan önce okulun hukuki statüsünü bilmeniz ve kararınızı bu doğrultuda vermeniz önemlidir.

Lise çağında çocuğum var. Hangi okula gönderebilirim?

Türkiye’de 8 yıllık ilköğretim tamamlayan çocuklar liseye devam edebilir. Dolayısıyla çocuğunuzun önceki eğitimini gösteren belgeleriniz varsa bunu kayıt sırasında sunmanız önemlidir. Böyle bir belgenin bulunmaması halinde İl Milli Eğitim Müdürlüğü’ne başvurmanız gerekmektedir. Lise öncesi eğitimini “geçici eğitim merkezlerinde” tamamlayanların söz konusu başvurularında geçerli sertifikalarını ibraz etmeleri önemlidir.

Ancak eğitiminiz tamamını “geçici eğitim merkezlerinde” tamamladıysanız ya da hâlihazırda tamamlamış olduğunuz lise eğitiminiz için lise denklik belgesi almak istiyorsanız Yabancı Öğrenciler Lise Yeterlilik ve Denklik Sınavı’na (YÖLDS) girmeniz gerekmektedir. Bu sınav yılda bir kez düzenlenmekte ve sınav oturumları belli illerde yapılmaktadır.

Sınava başvuru yapabilmemiz için “geçici koruma” kaydınızı tamamlamış olmanız ve Yabancı Öğrenci Bilgi İzleme Sistemi’nde (YÖBİS) kayıtlı olmanız şarttır.

Türkiye'deki devlet okullarında “geçici koruma kimlik belgesi” ile kayıt yaptırmış öğrenciler ile Milli Eğitim Bakanlığı ile protokolü bulunan “geçici eğitim merkezlerinde” eğitimlerini tamamlayan öğrenciler YÖBİS sisteminde kayıtlıdır. Ancak bunların dışındaki mekânlarda öğreniminiz tamamladıysanız gecikmeksizin Milli Eğitim Bakanlığı ile protokolü bulunan “geçici eğitim merkezlerine” kaydınızı yaptırmanız ve YÖBİS üzerinden öğrenci belgesi almanız gerekmektedir.

YÖLDS sınavı başvuruları okul müdürlüklerine teslim edilmelidir. Bu aşamada herhangi bir sorun yaşamamanız için YÖBİS üzerinden aldığınız öğrenci belgenizi, eksiksiz olarak doldurduğunuz YÖLDS başvuru formunuzu ve “geçici koruma kimlik belgenizin” bir nüshasını sunmanız önemlidir. Son olarak sınavla ilgili güncel bilgileri <https://yobis.meb.gov.tr/> adresinden takip edebilirsiniz.

“Geçici korumadan” yararlanan kişiler Türkiye’de üniversiteye gidebilir mi?

Yükseköğretime devam edebilmek için ilk ve orta eğitimi bitirmiş olma şartı aranmaktadır. Türkiye’deki örgün eğitim sistemi içindeki okullarda lise öğrenimi başarıyla tamamlayan kişiler bu şartı yerine getirmiş sayılırlar. Ancak eğitiminizi Suriye’de ya da Türkiye’deki geçici eğitim merkezlerinde tamamladıysanız lise denklik belgesi alabilmeniz için Yabancı Öğrenciler Lise Yeterlilik ve Denklik Sınavı’na (YÖLDS) girmeniz gerekmektedir.

Türkiye’de yükseköğretime devam etmek isteyen tüm yabancılar, başvuruda bulunacakları üniversitenin açtığı Yabancı Öğrenci Sınavı’na (YÖS) girmeli ve yeterli akademik başarıyı göstermelidir. YÖS başvuruları ücrete tabi olabilir.

Üniversiteler ayrıca kişinin aldığı eğitime dair çeşitli belgeler ile lise diploması ve benzeri belgeleri talep edebilir.

Başvuru koşulları ve ücretleri ile ilgili daha detaylı bilgi almak için üniversitelerin Yabancı Öğrenci Birimlerine başvurmanızı ya da internet sitelerini ziyaret etmenizi tavsiye ederiz.

Türkçe öğrenmek istiyorum. Nereye başvurabilirim?

Türkçe öğrenmek isteyen çocuklar, gençler ve yetişkinler, buldukları ildeki veya ilçedeki Halk Eğitim Merkezleri'ne başvuruda bulunabilirler. Halk Eğitim Merkezleri'ne kayıt olmak için bir ücret ödemeniz gerekmemektedir. Halk Eğitim Merkezlerine kayıt yaptırabilmek için geçici koruma kimlik belgesi gerekmektedir.

Ayrıca, bazı sivil toplum kuruluşları da ücretsiz Türkçe dil kursları açmaktadır. Mülteci Hakları Merkezi'ni arayarak bulunduğunuz şehir veya ilçede böyle bir kursun mevcut olup olmadığını öğrenebilirsiniz.

Meslek eğitimi istiyorum. Hangi imkânlardan yararlanabilirim?

Bulduğunuz il veya ilçedeki Halk Eğitim Merkezleri'ne giderek buradaki mesleki eğitim kurslarına katılmak üzere başvuruda bulunabilirsiniz. Halk Eğitim Merkezleri'ne kayıt olmak için bir ücret ödemeniz gerekmemektedir. Her Halk Eğitim Merkezi o yıl açacağı kursları kendi belirlemektedir ve talebe göre yeni kurslar açabilmektedir. Bu sebeple bulunduğunuz yerdeki Halk Eğitim Merkezlerine giderek açılan kurslar hakkında bilgi edinmenizi tavsiye ederiz. Halk Eğitim Merkezlerine kayıt yaptırabilmek için geçici koruma kimlik belgesi gerekmektedir.

Ayrıca, bazı sivil toplum kuruluşları da ücretsiz meslek kursları açmaktadır. Mülteci Hakları Merkezi'ni arayarak bulunduğunuz şehir veya ilçede böyle bir kursun mevcut olup olmadığına dair güncel bilgileri öğrenebilirsiniz.

Mülteci Hakları Merkezi İletişim Bilgileri:

Türkiye'nin neresinde olursanız olun, Türkiye'deki hak ve yükümlülükleriniz konusunda her türlü sorularınız ve Türkiye'deki sığınma prosedüründe karşılaştığınız sorunlarla ilgili olarak ücretsiz hukuki danışma ve destek hizmetlerimizden faydalanmak için hafta içi her gün 10.00-17.00 saatleri ofisimize gelebilir, ya da aşağıdaki iletişim bilgilerini kullanarak bize ulaşabilirsiniz.

 Dr. Refik Saydam Cad. Dilber Apt. No: 39 Daire: 11 Kat: 4
Şişhane, Beyoğlu - İstanbul

 +90 212 292 48 30

 +90 212 292 48 33

 info@mhd.org.tr

Mülteci Hakları Merkezi

Refugee Rights Turkey

📍 Dr. Refik Saydam Cad. Dilber Apt. No: 39 Daire: 11 Kat: 4

Şişhane, Beyoğlu - İstanbul

☎ +90 212 292 48 30

📠 +90 212 292 48 33

✉ info@mhd.org.tr

www.mhd.org.tr

Bu kaynak, **Mülteci Hakları Merkezi**'nin Amerikalı sivil toplum örgütü **Refugee Solidarity Network** ve **Hollanda Mülteci Konseyi** işbirliğiyle ve **ABD Dışişleri Bakanlığı Nüfus, Mülteciler ve Göç Bürosu**'nun desteğiyle yürüttüğü bir proje kapsamında hazırlanmıştır.

Mülteci Hakları Merkezi

Refugee Solidarity Network

ABD - Dışişleri Bakanlığı Nüfus,
Mülteciler ve Göç Bürosu